

**Załącznik
do Uchwały Nr XVII/93/2012
Rady Gminy w Goździe
z dnia 31.01.2012r.**

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gózd na lata 2012 – 2020.**

WSTĘP

Przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art.2 pkt.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę, rodzącym niezmiernie głębokie i szkodliwe konsekwencje, powodujące zaburzenia emocjonalne.

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc domowa:

- jest intencjonalna tzn. jest działaniem zamierzonym lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą;
- jest skutkiem nierównowagi sił pomiędzy sprawcą a ofiarą przemocy;
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna**, obejmująca działania bezpośrednie, które wyrządzają ofierze ból i cierpienie fizyczne, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, narzucanie własnych poglądów, karanie za odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb itp.
- **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych tj. wymuszanie pożycia seksualnego. Wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety itp.
- **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy tj. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny itp.
- **Zaniedbywanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych, medycznych i emocjonalnych osób zależnych, a także nie zapewnienie im podstawowych warunków bytowych.

Przemoc jest przestępstwem.

Przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy najczęściej zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

W ostatnim okresie coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony –większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Jednak pomimo większej świadomości społecznej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Nadal wiele osób ukrywa fakt występowania przemocy w swojej rodzinie. Również sąsiedzi i znajomi rzadko zgłaszają taką sytuację do odpowiednich instytucji.

Oszacowanie zjawiska na terenie Gminy Gózd jest możliwe dzięki procedurze Niebieskiej Karty. Posterunek Policji w Goździe w 2010r. przeprowadził interwencje domowe, z których 48 zostało zakończonych procedurą Niebieskiej Karty. Natomiast w 2011r. 38 interwencji zostało zakończonych procedurą Niebieskiej Karty.

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GÓZD

1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy w rodzinie w Gminie Gózd poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej dla ofiar przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy.
3. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych.
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
5. Działania profilaktyczne promujące styl wychowywania dzieci bez przemocy.

ZADANIA PROGRAMU

1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego:
zespół składał się będzie z grupy specjalistów reprezentujących instytucje powołane przez Wójta Gminy Gózd zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Goździe w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

2. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przemocy w rodzinie:
  - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku;
  - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
  - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
  - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach;
  - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
  - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
  - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy;
  - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

3. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie:
  - kierowanie ofiar przemocy do prawnika i psychologa;
  - współpraca z instytucjami prowadzącymi hotele , domy samotnej matki;
  - określenie sposobu rozwiązania problemów związanych z przemocą, dotyczących indywidualnych środowisk;
  - tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy;
  - kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy;
  - praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.

4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy:

systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty i prowadzenia interwencji kryzysowej.

5. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne:

- rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności;
- dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie;
- umieszczenie informacji na stronach internetowych Urzędu Gminy w Goździe;
- spotkania informacyjne z mieszkańcami Gminy.

6. Działalność punktu informacyjno – konsultacyjnego w Goździe:

- praca specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej;
- tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy;
- spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

REALIZATORZY PROGRAMU

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goździe,
2. Posterunek Policji w Goździe,
3. Gminny Ośrodek Zdrowia w Goździe,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Szkoły,
6. Inne instytucje, organizacje, stowarzyszenia i osoby fizyczne realizujące cele i zadania zawarte w Programie.

CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych;
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią;
- otwartość i chęć współpracy specjalistów;
- silne więzi rodzinne;
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie;
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów;
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach;
- ubóstwo;
- brak infrastruktury socjalnej w gminie;
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna;
- brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gózd będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Gózd, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY GÓZD

Ingr inż. Wojciech Zarzek